

INFORME SESSIÓ DE DEBAT

1. NOM DE LA TROBADA:

SESSIÓ DE DEBAT OBERTA A ENTITATS I CIUTADANIA

2. DATA I LLOC DE LA TROBADA:

Dimarts, 24 de novembre de 2020, de 17:00 a 19:00h online via Zoom

3. NOMBRE DE PERSONES PARTICIPANTS:

El total de persones participants al taller ha estat de: 16

4. ORDRE DEL DIA

(5') Presentació institucional i contextualització. *Ajuntament de Barcelona.*

(15') Presentació dels resultats provisionals de la diagnosi del nou Pla Intercultural de Barcelona.

(5') Distribució de les persones participants en grups

- S'assignarà a cada una de les persones participants a una sala virtual perquè puguin adreçar-se amb l'enllaç que se'ls facilitarà en el mateix moment.
- Com participarem a la sessió?

(80') Treball grupal:

- (20') Aportacions a la diagnosi presentada:
- (60') Identificar i valorar línies d'actuació per incorporar al nou Pla Intercultural de Barcelona

(15') Plenari. Presentació de les propostes aportades per cada un dels grups

(2') Cloenda.

5. PRESENTACIÓ DEL PROCÉS PARTICIPATIU PER L'ELABORACIÓ DEL NOU PLA BARCELONA INTERCULTURALITAT

La Gerència de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat, concretament des del Departament d'Interculturalitat i Pluralisme religiós de l'Ajuntament de Barcelona promou un procés de participació per elaborar el nou Pla Barcelona Interculturalitat el qual es remunta al 2010 en què es va definir un marc estratègic sobre com incorporar els principis interculturals en el conjunt de les polítiques municipals.

La mirada estratègica del Pla 2010 s'ha mostrat exitosa i el propi Consell d'Europa ha assumit els principis que es van definir com el pilar de l'enfocament intercultural i com una referència per ciutats de diversos països, no només europeus. Tanmateix, el context de ciutat i de societat no és el mateix i les accions proposades, la dimensió operativa del Pla, tampoc ho pot ser.

L'enfocament intercultural parteix d'una aposta clara per tres principis:

- **L'Equitat i NO discriminació** per aconseguir una igualtat real de drets, deures i oportunitats.
- El **reconeixement de la diversitat** en un sentit ampli com una realitat estructural i que comporta oportunitats i complexitats que cal abordar de manera proactiva.
- La importància de promoure la **interacció positiva i el diàleg intercultural** des de la igualtat, i poder generar vincles i sentits de pertinença compartits.

Les **polítiques interculturals van destinades al conjunt de la ciutadania**, i en aquest procés d'elaboració del nou Pla és fonamental, per tant, la implicació del conjunt d'àrees municipals i dels districtes, de la xarxa associativa i de la ciutadania en general. En un context de major complexitat i diversitat socio-cultural, generar un entorn que promogui l'equitat i la No discriminació, el reconeixement de la diversitat, la cohesió i que al mateix temps aprofiti les oportunitats que es deriven de la diversitat a tots els nivells, és una responsabilitat compartida.

Per a més informació del procés participatiu i per fer seguiment de les propostes sorgides de la sessió es pot consultar: <https://www.decidim.barcelona/>

6. BREU DESCRIPCIÓ DEL DESENVOLUPAMENT DEL DEBAT

(METODOLOGIA, NOMBRE DE GRUPS CREATS, TEMÀTIQUES TRACTADES, ETC.)

S'ha desenvolupat una sessió de debat oberta a entitats i ciutadania.

Estructura de la sessió

- 17:00: Validació inscripcions
- 17:05: Presentació institucional i contextualització. *Ajuntament de Barcelona.*

- 17:10 Presentació dels resultats provisionals de la diagnosi del nou Pla Intercultural de Barcelona. *EDAS_ppt*
- 17:15 Distribució de les persones participants en 2 grups (*EDAS*)
- 17:20 Treball grupal per debatre els continguts de la diagnosi i de propostes de línies d'actuació:
  - 17:20 Roda de presentacions i aportacions a la diagnosi presentada
  - 17:40 Identificació i valoració de línies d'actuació per incorporar al nou Pla Intercultural de Barcelona
- 18:45 Plenari. Presentació de les propostes aportades per cada un dels grups (*EDAS*)
- 19:00 Cloenda. *EDAS*

Part deliberativa de la sessió: Plantejament del debat i dinàmica seguida

La sessió s'ha dividit en dos moments:

Un **primer moment** de validació de la diagnosi i la identificació dels principals reptes i prioritats de la interculturalitat, en relació a:

- A àmbits específics com l'educació, l'economia i el treball, la cultura, l'urbanisme-espai públic i l'habitatge...
- A la igualtat real de drets i d'oportunitats socials de totes les persones
- A l'evolució de la convivència a la ciutat en els darrers anys

Un **segon moment** on s'han plantejat les següents qüestions a debatre:

- En quina mesura les actuacions municipals s'han encaminat a:
  - El reconeixement de la diversitat socio-cultural
  - La interacció i el diàleg intercultural
  - La igualtat de drets i oportunitats
- Quines actuacions caldria impulsar per avançar cap a una **igualtat real de drets, oportunitats socials i la No discriminació?**
- Quines actuacions serien necessàries per reforçar el reconeixement i **posar en valor la diversitat?**
- Quines actuacions facilitarien **la interacció i el diàleg intercultural** entre persones de diferents perfils i orígens?
- Quins factors afavoreixen i dificulten cada un d'aquests principis?

Posada en comú i tancament de la sessió

Un cop finalitzat el debat als grups, les persones participants s'han reunit en plenari, en el qual les referents tècniques d'EDAS han fet un resum dels principals aspectes treballats a cada grup, donant per tancada la sessió a la finalització d'aquest.

7. PROPOSTES REALITZADES DURANT LA TROBADA

GRUP 1:

El debat al grup ha permès recollir reflexions i propostes d'actuació relacionades amb els següents aspectes:

Sobre el nou Pla d'Interculturalitat i el document de diagnosi:

- El concepte d'interculturalitat en general, i el nou Pla Barcelona Interculturalitat en concret, han d'incloure al poble gitano com a col·lectiu culturalment divers. Així, s'hauria de considerar l'èxit educatiu dels nois i noies gitanes com un repte contemplar i assolir en el nou Pla Barcelona Interculturalitat, sent conscient que l'absentisme escolar dels gitanos i gitanes requereix de varies mesures i solucions amb resultats a llarg termini.
- Des de les institucions, cal demostrar i treballar en el reconeixement del poble gitano com un dels elements substancials i principals de la història de Catalunya.
- El nou Pla Barcelona Interculturalitat no només ha de treballar per a un reconeixement de la diversitat basat a la simbologia més visible (com es fa amb la religió i l'Islam) o a les identitats nacionals, sinó per a un reconeixement dels pobles minoritzats en origen a partir d'un principi de justícia transversal i internacional.

Sobre la situació actual i els reptes de la interculturalitat a la ciutat:

- Malgrat que totes les persones d'origen divers de la ciutat de Barcelona comparteixen desigualtats i dificultats, cal tenir present que la població d'origen divers no és un bloc homogeni. En aquest sentit, doncs, caldria diferenciar les necessitats, desigualtats i dificultats d'una persona que es troba en ple procés d'acollida que les d'una persona amb origen familiar divers. El desconeixement de territori, de les llengües i del marc jurídic de les persones acabades d'arribar els suposa unes dificultats afegides de tipus administratiu, burocràtic, de coneixement de serveis socials, accés a certes oportunitats, etc.
- Les entitats que treballen amb persones nouvingudes es troben amb molts obstacles a nivell burocràtic, que els dificulta enormement la seva tasca. A mode d'exemple, les entitats que volen desenvolupar tasques de primera acollida han de passar per un

procés burocràtic molt complex, gairebé inassumible per a aquelles entitats més petites, i encara més per a les entitats creades des de i per a les persones immigrants.

- Ser conscient que, precisament, les entitats petites són les que més feina fan en temes d'acollida (derivació al servei pertinent, acompanyar, introducció a la llengua...). Per exemple, la major part de les formacions d'acollida sociolingüística (del castellà, ja que el català és competència exclusiva del consorci) i alfabetització dirigides a persones migrants són ofertes per les entitats. Les entitats estan desbordades, i més en situació de Covid, on s'han vist obligades a reduir places i ràtios, augmentant el nombre de persones en llistes d'espera. Així, s'identifica una dificultat d'accés a formacions relacionades amb l'acollida, fet que alenteix i impedeix que les persones puguin avançar en la regularització de seva situació administrativa.
- S'identifiquen dificultats en l'accés al servei jurídic: tramitacions d'estrangeria estan aturades, aconseguir cita amb qualsevol comissió per dur a terme qualsevol tràmit és molt complicat, requeriment de disposar de certificat digital per realitzar tràmits en línia, entre d'altres. Aquests obstacles impedeixen a moltes persones d'origen divers ser autònomes en les pròpies tramitacions, desbordant així les entitats.
- Els requisits per accedir a formació d'inserció laboral representen un rebuig per a les persones gitanes.
- S'identifica certa discrecionalitat i discriminació del poble gitano (possiblement extrapolable a la resta de cultures no hegemòniques) per part de les administracions públiques, en general. Es posa d'exemple l'habitual organització de l'activitat de les administracions, que quan tracten la qüestió del poble gitano ho fan des del departament/servei "poble gitano-serveis socials". Així, donen per suposat que les persones, pel sol fet de ser gitanes, són sistemàticament usuàries de serveis socials. La comunitat gitana és un poble, una cultura, i molt més que usuària de serveis socials.
- Racisme institucional no només és abús de la policia per raó d'origen, sinó també l'excessiva burocràcia en els tràmits vinculats a estrangeria, la complexitat per complir amb els requisits i tempos de certes subvencions i ajudes (es parla de la recent convocatòria de l'ACOL que permet a les empreses/entitats contractar a una persona, la qual podrà simultàniament dur a terme tot el procés de regularització de la seva situació), la justificació exhaustiva de documents o la no presència de persones d'origen divers treballant en càrrecs "de poder"/superiors/tècnics en els departaments (no vinculats únicament amb immigració) de l'Administració.
- Tot i que val reconèixer l'esforç de les entitats que estan treballant acollint els immigrants, s'identifiquen desigualtats en les possibilitats reals d'accés i participació activa (com a coordinadores, per exemple) de les persones d'origen divers en programes i cursos de formació. Són les dificultats de llenguatge, de relació amb la resta, econòmiques, etc. les que els obstaculitza poder prendre certs tipus de rols més actius.

- Hi ha comunitats molt establertes i dinàmiques, però, en canvi, no participen dels programes de les entitats, segurament perquè no s'hi senten culturalment còmodes o integrats. En aquest sentit, doncs, per una banda, caldria plantejar programes més oberts en termes de participació intercultural (adaptació de llenguatge, d'organitzar-se...); i, per altra banda, reforçar les figures d'intermediació, a través de l'augment de mitjans i recursos accessibles a les entitats.
- Cal ser conscient que el col·lectiu de persones a les que van dirigides les formacions d'acollida sociolingüística i alfabetització no tenen sempre una bona connexió a internet, ni dispositius adequats per poder-s'hi connectar, ni l'autonomia de poder seguir un curs en línia. De fet, es destaca la incompatibilitat d'oferir un curs d'alfabetització en línia. La situació de pandèmia, amb la tendència a informatitzar i fer cursos en línia, ha evidenciat fortament la bretxa i les desigualtats digitals a l'hora d'accedir a formacions.
- Continuen tenint molta presència i importància els rumors, estereotips i prejudicis sobre el poble gitano.
- Falta connexió entre les comunitats culturalment diverses. Tot i que es fa l'esforç d'organitzar activitats interculturals -en tant que obertes a tothom-, al final només acaben participant les persones de la comunitat organitzadora.
- Elevada taxa d'atur en la comunitat gitana, matrimonis a edats primerenques i abandonament dels estudis, precarització laboral (venta ambulants i recollida de ferralla, principalment).
- Desconnexió entre la feina de les entitats socials i culturals, l'educació formal i l'educació en el lleure, fet que dificulta la integració de les persones d'origen divers a la ciutat.

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
Taula de diàleg i coordinació de l'Ajuntament de Barcelona amb la Coordinadora d'Entitats de la Llengua	Diàleg i coordinació entre l'Ajuntament de Barcelona i la Coordinadora d'Entitats de la Llengua, amb l'objectiu de solucionar els problemes i obstacles amb els que es troben les entitats d'acollida.
Entitats amb potestat a oferir cursos de català	Flexibilitzar la potestat per dur a terme cursos de català, donant permís a les entitats a poder realitzar formacions de català, rebaixant així les persones en llista d'espera.
Més espais públics per a la formació d'acollida sociolingüística	Cedir i habilitar més espais cívics/públics on poder fer formacions d'acollida sociolingüística.
Generar vincles entre les entitats socials, l'educació formal i l'educació en el lleure	Generar o reforçar vincles entre les entitats socials i culturals, l'educació formal i l'educació en el lleure, com a manera d'integració de col·lectius d'origen divers amb el conjunt de la ciutadania de Barcelona.

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
<p>Manteniment de les col·laboracions Ajuntament de Barcelona-entitats gitanes</p>	<p>Continuar amb les col·laboracions entre l'Ajuntament de Barcelona i les entitats gitanes, desenvolupant projectes per lluitar contra l'absentisme escolar dels joves gitans, com el de 'Promoció escolar', per exemple.</p>
<p>Reconeixement de la llengua romaní a partir d'actes simbòlics i pràctics</p>	<p>Amb l'objectiu de reconèixer el poble gitano, des de l'Ajuntament, es poden implementar mesures i actes simbòlics i pràctics per a difondre i reconèixer l'idioma romaní com a idioma oficial de Catalunya/Estat Espanyol. És a dir, l'Ajuntament hauria d'actuar com un agent de pressió de les institucions catalanes i espanyoles, reivindicant l'oficialitat del romaní.</p>
<p>Inclusió de la diversitat i interculturalitat en el currículum escolar</p>	<p>Amb l'objectiu de garantir la igualtat i reconeixement de la diversitat i interculturalitat de la ciutat de Barcelona, es proposa incloure en el currículum escolar elements de la diversitat (religiosa, cultural, sexual, etc.). Prenent l'exemple del poble gitano, doncs, el currículum escolar podria incloure la llengua romaní, així com la història del poble gitano, incloent i incidint en la participació activa de les Institucions Públiques del país en la repressió i minorització d'aquest poble.</p>
<p>Mesures per al reconeixement dels pobles minoritzats en origen</p>	<p>Des de l'Ajuntament de Barcelona, plantejar i implementar elements pràctics concrets per reconèixer l'heterogeneïtat de la diversitat tenint en compte i visibilitzant els pobles minoritzats en origen (poble amazic o poble caixmiri, per exemple).</p>
<p>Revisió de criteris dels processos de selecció públics</p>	<p>Revisar els criteris a valorar en els processos de selecció de l'Administració pública, com a mesura per crear i avançar en la igualtat enlloc de perpetuar la discriminació de les persones d'origen divers.</p>
<p>Recuperació i aprofitament dels mitjans de comunicació local en la difusió, normalització i visibilització de la diversitat</p>	<p>Per una banda, recuperar els mitjans de comunicació locals públics, com a elements claus de difusió, creació d'opinió pública, mediació entre els diferents col·lectius i els "autòctons"... Per altra banda, donar presència/insistir en les diferents realitats culturals de la ciutat a través dels mitjans de comunicació locals públics, tals com Barcelona Televisió o ràdios i revistes de barri. Però no només quan es tractin temes que tenen a veure amb la seva identificació ètnica o cultural, sinó també en altres temes de la vida quotidiana de la ciutat (economia, espai públic, etc.).</p>
<p>Reforç dels/les mediadors/es interculturals en tots els serveis públics</p>	<p>Reforçar i reconèixer el rol dels mediadors/es interculturals a diferents serveis i recursos públics, ampliant el nombre i franges horàries d'atenció.</p>
<p>Nous canals de comunicació de les</p>	<p>Des dels serveis públics, obrir nous canals de comunicació</p>

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
institucions/serveis públics i difusió de missatges en diverses llengües	i enviar avisos i informacions en format de missatges de veu o escrits en diferents llengües, assegurant l'accessibilitat dels missatges, especialment en situacions de crisi i urgència com l'actual.

Total de propostes realitzades

12

GRUP 2:

El debat al grup ha permès recollir reflexions i propostes d'actuació relacionades amb els següents aspectes:

Sobre el nou Pla d'Interculturalitat i el document de diagnosi:

- Es creu que des de l'administració de vegades es treballa amb un llenguatge negatiu, la diversitat. S'hauria de visibilitzar les coses positives que aporta la diversitat a la ciutat de Barcelona.
- Les tasques administratives que tenen les entitats que treballen amb persones d'origen divers són moltes i no permeten que hi hagi una autonomia real d'aquestes.
- Tot i que es valora positivament la feina de l'Ajuntament, l'aplicació real de les mesures en termes d'interculturalitat són insuficients. No s'arriba a treballar conjuntament amb les diverses associacions que existeixen a la ciutat en temes culturals, per exemple. Troben a faltar que es posin en contacte amb elles per poder realitzar-les conjuntament, assessorant i compartint espais i experiències.
- Seria de gran ajuda si existís una relació cooperativa entre l'Ajuntament i les associacions que es dediquen a temes d'interculturalitat i amb entitats d'origen divers (filipines, xineses, senegaleses, etc.).
- Ser conscients dels recursos limitats amb els quals compten moltes associacions i entitats i treballar per poder solucionar-ho. Moltes vegades se'ls hi demana una responsabilitat que no poden assumir per tema econòmic o de personal.

Sobre la situació actual i els reptes de la interculturalitat a la ciutat:

- Les diverses entitats de la ciutat es troben desconnectades entre elles. Una col·laboració estreta, mantenint la seva autonomia, serà favorable per poder compartir experiències, fusionar forces, poder intercanviar professionals, etc.

- Falta de diversitat a les entitats federades. No té sentit abordar polítiques d'interculturalitat si no es compta amb els agents protagonistes. S'han de poder generar aliances entre la societat civil organitzada.

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
Revisió dels actes interculturals	Organització d'actes públics on es convidi a persones d'origen divers que no sigui només per parlar de temes relacionats amb el racisme. Una manera d'afavorir que la ciutat sigui més intercultural és obrint espais per què persones d'origens i contextos diversos participi en actes on es parli sobre educació, habitatge, cultura, etc. La televisió pública podria ser un bon canal per introduir-ho.
Agilització dels tràmits administratius	Regular i, sobretot, facilitar els tràmits als quals han de fer front les entitats que treballen amb persones d'origen divers. Generar un sistema administratiu que faciliti l'autonomia de les entitats i que, a la vegada, ajudi que les associacions puguin treballar en xarxa.
Creació d'una comissió d'associacions	La col·laboració entre les diferents associacions pot passar per la creació d'una comissió/taula de diàleg on puguin intercanviar experiències, professionals i fusionar forces amb les problemàtiques comunes (o no) que puguin sorgir en cada una d'elles. Això pot afavorir que també es treballi en xarxa amb associacions que estan formades per persones d'origen divers.
Educadors d'origen diversos	Incorporació, a les associacions que tracten amb joves, d'educadors i educadors d'origen divers per poder facilitar el contacte amb ells i elles. Com els recursos de les associacions són limitats, l'Ajuntament de Barcelona podria col·laborar-hi.
Combatre els discursos d'odi	Les diferents associacions veuen com l'augment d'aquests discursos en l'àmbit polític es trasllada molt ràpid al carrer cosa que dificulta molt la seva feina. El treball de comunicació és molt important per poder avançar-se a aquests discursos i que les conseqüències no siguin nefastes. Per això es demana, des de les associacions, suport a l'Ajuntament en la creació de campanyes comunicatives que ajudin que el relat en positiu arribi a tothom. Aquest suport ajudaria, a més, a què la població conegués la feina que fan aquestes entitats. El suport de l'administració és clau, però les protagonistes haurien de ser les associacions.
Actes culturals Ajuntament - associacions	Revisió dels actes que l'Ajuntament pot oferir en temes, sobretot, culturals pel que fa al treball que poden fer conjuntament amb associacions formades per persones d'origen divers. Moltes vegades hi ha multiplicitat d'actes sobre el mateix quan, si existís una col·laboració més estreta, podrien compartir eines, esforços i assessorament per part de les entitats a l'Ajuntament.

Total de propostes realitzades

6